

**Universitatea “Stefan cel Mare” Suceava
Facultatea de “Stiinte Economice si Administratie Publica”**

Imprumuturile de stat

Dohotari Andreea
Finante Banci, An 2
Grupa 2
Finante Publice

1. Imprumuturile de stat interne

1.1. Cauzele folosirii imprumuturilor de stat interne

Imprumuturile de stat este obligatia baneara generata de un contract, prin care statul obtine fonduri banesti de la persoanele juridice si fizice creditoare, si se angajeaza sa le ramburseze impreuna cu dobanda, castigurile si cu alte costuri, intr-o perioada de timp determinate. In acelasi timp, imprumul de stat este un instrument financiar folosit de stat pentru a repartiza, intre generatiile prezente si cele viitoare, sarcinile rezultate dintr-o cheltuiala publica prea mare, care nu poate fi acoperita prin impozite si taxele curente sau prin alte resurse ordinare ale bugetului de stat.

Imprumuturile de stat sunt venituri extraordinare la care se recurge in caz de dezechilibru bugetar, adica atunci cand veniturile ordinare sunt insuficiente pentru a acoperi cheltuielile, precum si din necesitati de trezorerie, respective se ivesc unele goluri temporare de resurse bugetare.

Imprumuturile contractate de catre autoritatile publice pot avea diferite destinatii, cum sunt: acoperirea cheltuielilor publice de interes national pentru obiective de investitii productive care nu se pot finanta din resursele bugetare curente; restructurarea economiei nationale; investirea in bunuri de folosinta indelungata; dezvoltarea intreprinderilor mici si mijlocii; intretinerea si functionarea serviciilor publice scadente; refinantarea datoriei publice; achizitionarea de mijloace fixe, materii prime si resurse energetice; asigurarea ordinii interne; rambursarea datoriei publice; sustinerea balantei de plati externe; acoperirea deficitelor bugetare; finantarea cerintelor pe termen scurt ale bugetului de stat. Imprumuturile mai pot fi contractate de stat pentru: pregatirea si ducerea razboaielor, reconstructia postbelica a tarii; refacerea economiei distruse de calamitati ale naturii; inlaturarea urmarilor unor crize economice.

Sumele se imprumuta de pe piata financiara. Imprumuturile de stat au la baza solvabilitatea statului. Intreaga activitate referitoare la contractarea si garantarea de imprumuturi interne si externe rambursabile pe termen mediu sau lung si gestionarea datoriei publice se exercita de catre Guvern, prin Ministerul Finantelor. In limita sumei aprobate de Parlament, Guvernul poate contracta imprumuturi de stat de pe piata financiara interna de la persoanele juridice si fizice, in vederea asigurarii resurselor banesti necesare.

In Romania si alte tari, imprumuturile de stat se realizeaza prin emisiuni de valori mobiliare, cum sunt: obligatiuni, bonuri de tezaur, titluri de renta sau alte inscripuri de stat. vanzarea si rascumpararea acestora, precum si plata dobanzilor si a altor speze aferente se fac direct de catre Ministerul Finantelor sau prin intermediul altor institutii financiare specializate, care dobandesc calitatea de agent al statului, pe baza conventiilor incheiate. Valorile mobiliare care reprezinta imprumuturi de stat se plaseaza prin subscripție publica ori prin alte procedee tehnice specifice, adecvate.

Datoria publica interna se gestioneaza de catre Ministerul Finantelor si consta in contractarea imprumuturilor de stat, organizarea si tinerea evidentei prin conturi specifice, rambursarea datoriei publice, calculul si plata dobanzii, comisionale si spezele datorate, precum si in efectuarea altor operatiuni specifice.

La aprecierea folosirii unui imprumut de stat trebuie avut in vedere scopul pentru care se emite, conditiile emisiunii lui, precum si consecintele asupra vietii

social-economice, asupra producerii si repartitiei bunurilor si, in mod deosebit, efectele asupra categoriilor sociale ale caror venituri provin din munca.

In caz de deficit bugetar, statul poate recurge la imprumutir pe piata interna sau externa. Daca deficitul este mare, statul poate recurge si la resurse ale Bancii Nationale, care emite bani fara acoperire. Imprumuturile contractate la Banca Nationala sunt formal rambursabile. Astfel de imprumuturi se ramburseaza din excedentul bugetar sau din contractarea altor imprumuturi la diferite persoane fizice si juridice. De regula, imprumuturile vehi se sting prin contractarea de noi imprumuturi la Banca Nationala, ceea ce nu conduce la redresarea circulatiei banesti.

1.2. Trasaturile imprumuturilor de stat interne

Imprumutul de stat este o conventie, un contract incheiat intre o persoana fizica sau juridical, pe de o parte, si stat, pe de alta parte, in temeiul careia prima accepta sa puna la dispozitia statului o anumita suma de bani, cu titlu de imprumut, pe o perioada de timp determinate, iar statul se obliga sa ramburseze suma la o anumita scadenta si sa plateasca dobanda aferenta sau castigul.

Imprumuturile publice intrunesc urmatoarele trasaturi:

- au caracter contractual de drept public, exprimand in final acordul de vointa al partilor statul, ca autoritate publica, prin institutiile sale de specialitate, stabileste conditiile de emisiune si termenele de rambursare, marimea si formele veniturilor ce se ofera la imprumutul public, fara sa consulte in prealabil pe eventualii subscriptori. Viitorii subscriptori pot accepta sau refuza conditiile stabilite in totalitatea lor, insa nu pot solicita un tratament preferential;
- imprumuturile nu sunt prelevate de la aceleasi categorii sociale ca si impozitele, si nu se bazeaza pe constrangere. Din punctual de vedere al statului, recurgerea la imprumuturi este mai convenabila decat instituirea de impozite, in cazurile in care exista economii disponibile care sa fie investite in imprumuturi publice;
- Imprumutul de stat este un procedeu mai convenabil, mai comod si mai lejer decat impozitul, deoarece el nu priveaza definitiv subscriitorul de sumele subscribe. Cand fiscalitatea a atins un prag si statul are nevoie de resurse, el recurge la imprumuturi publice, pe care la ramburseaza mai tarziu;
- In mod obisnuit, spre deosebire de impozite, imprumuturile au un caracter facultative, ceea ce inseamna ca subscrierea la aceste imprumuturi este libera. In diferite tari, ca si in Romania cu multi ani in urma, s-au practicat si imprumuturi fortate, obligatorii indiferent de vointa subscriitorilor.
- Au caracter rambursabil, adica suma subscrisa se restituie la un termen fix stabilit sau se amortizeaza treptat prin tragerile la sorti periodice a obligatiunilor. Termenul si modul de restituire a imprumuturilor poate fi mai apropiat sau mai indepartat, in functie de evolutia previzibila a quantumului veniturilor si cheltuielilor bugetare. Pot exista si imprumuturi perpetue, la emiterea carora nu se stabileste un termen de rambursare, dar la care statul plateste numai o anumita dobanda (renta) de o durata de timp nedeterminata. Dupa o perioada de timp, statul poate rascumpara obligatiunile imprumuturilor respective;

- Pe langa faptul ca sunt rambursabile, imprumuturile sunt purtatoare de dobanzi, de castiguri sau ofera ambele forme de contraprestatii, la care se adauga adesea si alte avantaje materiale. Avantajele acordate de stat creditorilor pot si afectate in situatia in care moneda nationala se erodeaza in mare masura ca urmare a inflatiei galopante si, deci, cand statul ramburseaza imprumul si plateste dobanda, castigurile in moneda devalorizata. Conversiunea consta in modificarea, de fapt in restrangerea, avantajelor acordate la lansare, si anume: modificarea duratei imprumutului, micșorarea dobanzii, a castigurilor, schimbarea sistemului de amortizare a imprumutului.
- Imprumuturile de stat exercita o anumita influenta atat asupra generatiilor prezente, cat si asupra celor viitoare. Generatiile prezente isi redistribuie o parte din venituri prin subscrieri la imprumuturi, iar generatiile viitoare vor suporta rambursarea imprumuturilor, plata dobanzilor. Totul depinde insa de destinatiile date imprumuturilor, de eficienta cu care ele sunt folosite.

1.3. Tipuri de imprumuturi publice interne

Imprumuturile publice interne se contracteaza pe piata financiara nationala. Aceste imprumuturi au ca sursa capitalurile active temporar disponibile, capitalurile rentierilor, veniturile banesti vremelnice disponibile, economiile banesti ale producatorilor mici si mijlocii si diferite alte surse.

Imprumuturile publice interne pot fi “de fapt (reale)” si “formale”.

Imprumuturile “de fapt (reale)” sunt acelea care efectiv se acopera cu capital intern, adica domiciliul de subscriptie corespunde cu domiciliul real al capitalului national.

Imprumuturile cu caracter formal sunt acelea la care subscrierile se fac in interiorul tarii, insa in cea mai mare masura capitalul scris provine din afara granitelor tarii. Este posibil ca un imprumut real sa devina formal prin cumpararea obligatiunilor de la subscriptorii interni de catre personae juridice si fizice din strainatate.

Din punct de vedere al venitului care se acorda subscriitorilor, exista:

- imprumuturi cu dobanda, la care statul acorda subscriitorilor o anumita dobanda pe an;
- imprumuturi cu dobanda si castiguri, la care statul acorda o dobanda anuala, precum si castiguri, dar numai obligatiunilor care ies castigoare prin tragerile la sorti periodice de amortizare;
- imprumuturi cu castiguri, pentru care suma care poate fi acordata ca dobanda se plateste sub forma de castiguri, insa numai detinatorilor de obligatiuni care ies castigoare la tragerile la sorti periodice de amortizare.
- Imprumuturi fara pierderi. Sunt acelea in care toate obligatiunile emise sunt purtatoare de castiguri. La fiecare tragere, in suma castigurilor este cuprinsa si valoarea obligatiunilor. Imprumuturile se sting pe masura platii castigurilor.

Din punct de vedere al termenului, exista:

- imprumuturi pe termne scurt, contractate pe o perioada de timp pana la un an;
- imprumuturi pe termen mediu, care se contracteaza pe cativa ani;
- imprumuturi pe termen lung, care se contracteaza pe mai multi ani.
- Imprumuturile fara termen (perpetue) sunt acelea in ale caror conditii nu sunt prevazute termene de stingere. La un imprumut astfel contractat, statul plateste un venit annual numit renta. Practic, stingerea acestor imprumuturi are loc prin cumpararea de catre stat tuturor obligatiunilor existente pe piata.

Din punct de vedere al caracterului, exista:

- imprumuturi voluntare (patriotice), prin care statul se adreseaza sentimentului si spiritual de datorie al cetatenilor. Cunoscut fiind faptul ca in materie de venituri patriotismul este uneori destul de redus, in majoritatea cazurilor subscrierile la aceste imprumuturi aduc dezamagiri pentru stat;
- imprumuturi fortate (obligatorii), care se constracteaza de catre stat cand acesta are nevoie urgenta de bani. Imprumutul fortat este un act de constrangere din partea puterii publice, facand ca imprumutul sa dobandeasca natura unui impozit.

Din punct de vedere al pozitiei statului fata de creditorii, exista:

- imprumuturi contractate direct de catre stat;
- imprumuturi constractate de catre agenti economici si de alte entitati, garantate de stat.

In functie de repartizarea titlurilor, se disting: imprumuturi cu nivel limitat si imprumuturi cu nivel nelimitat. In primul caz, Guvernul stabileste un plafon al imprumuturilor care nu poate fi depasit. In al doilea caz, subscriptorii pot cumpara cate titluri doresc ei.

In afara de imprumuturi, pentru a-si procura venituri, in perioada de criza, statul poate recurge si la alte mijloace, care ii agraveaza si mai mult situatia economica, monetara si financiara. Astfel de mijloace pot fi:

- emisiunea de hartie monetara, care are caracterul unui imprumut fortat;
- plata datoriilor statului cu titlu de renta;
- consolidarea facultative sau obligatorie, prin care bonurile de tezaur pe termen scurt se inlocuiesc cu titluri de renta perpetua sau amortizabile pe termen lung, ceea ce echivaleaza cu o consolidare fortata.

1.4. Garantiile de stat pentru imprumuturile interne

Pentru imprumuturile interne exprimate in moneda nationala, contractate de persoane juridice de la oi institutie creditoare pentru finantarea proiectelor sau altor activitati de importanta prioritara pentru Romania, Ministerul Finantelor este autorizat sa eita garantii in limita si cuantumului aprobat de Guvern sau Parlament.

Ministerul Finantelor, in calitate de girant, si persoana juridical ce contracteaza un imprumut cu garantia statului, in calitate de garantat, incheie o conventie in care sunt stipulate drepturile si obligatiile partilor semnatare, inclusive cele referitoare la plata comisionului de risc. In baza acestei conventii, Ministerul Finantelor emite in favoare institutiei creditoare scrisoarea de garantie, in care se mentioneaza termenii si conditiile de acordare a garantiei.

Cand o garantie de stat pentru un imprumut intern devine exigibila, statul este obligat sa efectueze la institutia creditoare plata sau platile datoarte de debitorul garantat, potrivit prevederilor scrisorii de garantie emise.

In cazul in care beneficiarul imprumutului nu-si indeplineste obligatia de plata prevazuta in contractul de imprumut si institutia creditoare a intreprins toate masurile prevazute in contract, in lege si in scrisoarea de garantie pentru a acoperi platile care-i sunt datorate, atunci institutia creditoare poate prezenta Ministerului Finantelor o cerere de plata, prin care acest minister sa plateasca potrivit garantiei de stat pentru imprumutul intern.

Cererea de plata cuprinde: ratele de imprumut restante, valoarea dobanzii, alte costuri si data platilor ce urmeaza a fi facute institutiei creditoare de catre Ministerul Finantelor potrivit prevederilor scrisorii de garantie. Dupa verificarea exactitatii elementelor din scrisoarea de garantie, Ministerul Finantelor transfera suma sau sumele solicitate de institutia creditoare in decurs de 30 de zile bancare de la data depunerii cererii.

Stingerea tuturor obligatiilor care decurg din contractul de imprumut atrage dupa sine incetare valabilitatii scrisorii de garantie, care se restituie emitentului (Ministerul Finantelor) in termen de 10 zile de la incetarea garantiei de stat.

2. Datoria publica.

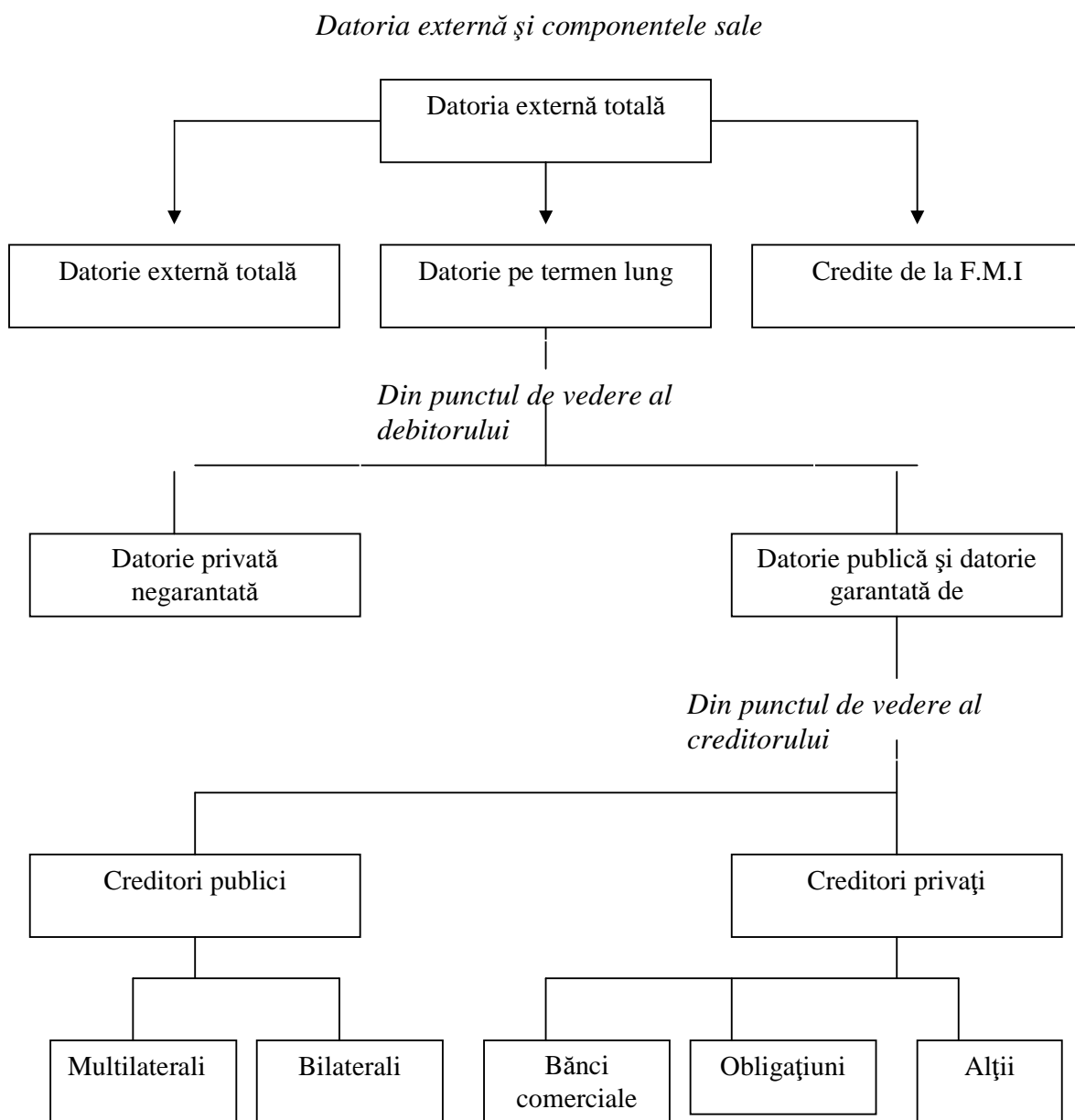
Datoria publica cuprinde totalitatea sumelor imprumutate de autoritatile publice centrale, de unitatile administrative-teritoriale si de alte entitati publice, de la persoanele fizice sau juridice pe piata interna si externa si ramase de rambursat la un moment dat. In masura in care se tine seama de deprecierea suferita in timp de moneda respective, acest indicator face posibila studierea dinamicii datoriei publice si, pe aceasta baza, desprinderea tendintei inregistrate de aceasta in perioada considerata.

Gradul de îndatorare a tarii la moment dat se determină prin raportarea soldului datoriei publice la produsul intern brut. Indicatorul astfel stabilit arată în ce măsură valoarea adăugată într-un an este grevată de datoria publică.

Datoria publică internă și internațională reprezintă expresia influenței factorilor interni și/sau externi, a deciziilor politico-strategice luate de conducerea superioară publică de-a lungul unei perioade de timp relativ îndelungate. Prin datoria publică internă și internațională, îndeosebi prin condițiile-clauzele de îndatorare se poate ipoteca/constrânge financiar și social nu numai generația actuală, dar și generațiile viitoare; este motivul pentru care dialogul social și transparența/dezbaterea publică cu ocazia încheierii de noi contracte-convenții poate conduce la o mai bună utilizare a fondurilor publice în general.

Structura datoriei externe privită după termen, debitor și creditor

(sursa: Banca Mondială, World Debt Tables)

2.1 Datoria publica a Romaniei; cadrul juridic, structura si evolutia datoriei publice interne

Datoria publica interna este finantata prin contractarea de imprumuturi de stat in lei si valuta direct de pe piata interna, la care se adauga imprumuturile cu caracter temporar din resursele conturilor guvernamentale colectate in contului general al trezoreriei statului: fond special de asigurari sociale de sanatate, fond special pentru plata ajutorului de somaj, fond special pentru protejarea asiguratilor, fond special pentru dezvoltarea sistemului energetic, fond special al drumurilor publice.

In tara noastra, Guvernul este autorizat sa contracteze, prin ministerul finantelor, imprumuturi de stat interne si externe, in urmatoarele scopuri:

- a) finantarea deficitului bugetului de stat;
- b) refinantarea datoriei publice;
- c) sustinerea balantei de plati si consolidarea rezervei valutare a statului;
- d) finantarea interna si externa a proiectelor de investitii pentru dezvoltarea sectoarelor prioritare ale economiei;
- e) finantarea si dezvoltarea intreprinderilor mici si mijlocii, cu capital majoritar romanesc;
- f) finantarea achizitionarii de bunuri si servicii, inclusive importul de materii prime si resurse energetice;
- g) indeplinirea obligatiunilor legate de garantiile de stat pentru imprumuturi;
- h) amotizarea si achitarea imprumuturilor guvernamentale si rascumpararea datoriri neachitate, incluzand capitalul, dobanda si alte costuri;
- i) finantarea necesitatilor pe termen scurt ale bugetului de stat;
- j) finantarea cheltuielilor legate de lichiditatea consecintelor dezastrelor naturale si ale altor calamitati;
- k) mentinerea in permanenta a unui sold corespunzator in Contul General al Trezoreriei statului;
- l) alte necesitati aprobate prin legi speciale.

Datoria pblica externa mai poate fi contractata si pentru:

- a) crearea unor noi locuri de munca si sustinerea intreprinderilor privatizate sau de stat, pe baza prioritatilor economice si sociale stabilite de Guvern;
- b) finantarea restructurarii economiei si constituirea stocurilor strategice, inclusi productia de bunuri si servicii pentru piata interna si pentru export;
- c) finantarea proiectelor de investitii in infrastructura, inclusive cele pentru servicii sociale;
- d) finantarea achizitiilor publice.

Rambursarea imprumuturilor de stat se asigura, dupa caz, din imprumuturi special contractate pentru refinantarea datoriei publice, din resurse ale Contului General de Trezorerie statului, precum si din alte resurse stabilite prin dispozitii legale. Rambursarea ratelor de capital, plata dobanzilor si a altor costuri aferente datoriei publice au prioritate fata de alte obligatii ale statului.

Datoria publica interna reprezinta o obligatie neconditionata a statului, de rambursare a imprumuturilor contractate in lei, de plata a dobanzilor si a altor costuri aferente. Instrumentele datoriei publice interne ale statului includ:

- a) titlurile de stat libelate in moneda nationala;
- b) imprumuturile de stat acordate de Banca Nationala a Romaniei in conditiile stabilite prin Legea privind statutul Bancii Nationale a Romaniei;
- c) imprumuturile de stat contractate la bancile comerciale din Romania;
- d) imprumuturile de stat contractate la ale institutii de credit din Romania si de la agentii guvernamentale.

Sunt considerate titluri de stat ale imprumuturilor pe termen scurt bonurile de tezaur si certificatele de trezorerie, precum si alte inscrisuri create de emitent in conditiile legii. Sunt considerate titluri de stat ale imprumuturilor pe termen mediu obligatiunile de stat avand o scadenta de peste un an si maximum cinci ani de la emisiune, iar pe termen lung obligatiunile de stat avand o scadenta de peste cinci ani de la emisiune.

Datoria publica externa reprezinta o obligatie neconditionata si irevocabila a statului de rambursare a imprumuturilor contractate in valuta, de plata a dobanzilor si a altor costuri aferente.

Instrumentele datoriei publice externe a Romaniei includ:

- a) titlurile de stat libelate in valuta, emise pe pietele financiare interne si externe;
- b) imprumuturile primite de la guvernele altor state, agentii guvernamentale, institutii financiare multilaterale sau alte organizatii internationale;
- c) imprumuturile sindicalizate pe termen scurt, mediu sau lung;
- d) imprumuturile directe primite de la investitori private pe termen scurt, mediu sau lung;

In atributiile Ministerului Finantelor cu privire la datoria publica externa, intre altele, intra:

- a) examinarea termenilor si conditiilor acordurilor de imprumuturi externe, de pe pietele financiare internationale;
- b) emisiunea, contractarea, administrarea si rambursarea imprumuturilor externe si achitarea costurilor aferente;
- c) analiza conditiilor pentru reinfintarea datoriei publice externe si asigurarea ca noile imprumuturi sa se incadreze in plafonul anual de indatorare externa, corelat cu prevederile anuale ale legii bugetului de stat referitoare la serviciul datoriei publice;
- d) administrarea impreuna cu Banca Nationala a Romaniei a rezervei valutare a statului in vederea asigurarii resurselor necesare cresterii rezervei, utilizarea impreuna cu Banca Nationala a rezervei valutare pentru plata serviciului datoriei publice si sustinerea moendei nationale.

Pentru acoperirea riscurilor financiare ce decurg din garantarea de catre stat a imprumuturilor contractate de persoanele juridice de la institutiile creditoare se constituie Fondul de risc, alimentat din: comisiunile incasate de la beneficiarii imprumuturilor garantate, dobandele obtinute din plasamentele sumelor aflate in depozite, majorarile de intarziere aplicate pentru neplata la termen a comisiunilor, fondurile bugetare alocate in acest scop.

Pe baza analizei economice si financiare, efectuate de catre Banca de export-Import a Romaniei sau de un alt agent desemnat, a documentatiei prezentate de persoana juridical ce solicita o garantie de stat pentru imprumuturi externe, Ministerul Finantelor determina gradul de risc, care se exprima in procente. In functie de gradul de risc astfel stabilit Ministerul Finantelor determina cuantumul comisionului de risc ce trebuie virat la Fondul de risc de catre beneficiarul creditului garantat.

Raportata la produsul intern brut, datoria publica a tarii noastre, aproape inexistentă în 1990 (0,6%), a crescut treptat, ajungând, la finele anului 1997, la 25,6 %. În condițiile în care piața internă de capital a României, în perioada postdecembristă, a fost slab dezvoltată, necesitățile suplimentare de resurse financiare au fost acoperite în proporții covârșitoare pe seama împrumuturilor contractate peste granițe. Astfel, în perioada 1990-1997, datoria externă a reprezentat peste 75% din datoria publică totală, iar cea internă mai puțin de un sfert.

Cea mai mare parte a datoriei publice interne provine de la împrumuturile contractate pentru finanțarea și refinanțarea deficitelor bugetare înregistrate începând cu anul 1992. Cealaltă parte s-a format în urma contractării unor împrumuturi de stat cu destinație specială, cum ar fi: acoperirea pierderilor din activitate înregistrate de întreprinderile de stat în perioada 1989-1990, acoperirea creditelor neperformante preluate de la băncile de stat, inclusiv a creditelor aferente investițiilor sistate de către Guvern, acoperirea pierderilor din calamități, reflectate în credite bancare nerambursate, regularizarea unor credite și dobânzi, considerate ca nerecuperabile, la Banca Agricolă și Banca de Comerț Exterior.

La finele anului 1998, ponderea datoriei publice provenind din împrumuturi de stat contractate pentru acoperirea deficitelor bugetare în datoria publică internă totală preliminară a fost de 68%, iar a celei provenind din împrumuturi de stat cu alte destinații 32%.

Indicatori	1990	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997
Datorie publică totală								
- în miliarde lei	4,8	76,6	897,8	2.790,2	8.260,8	11.474,9	24.672,3	64.186,1
- în miliarde dolari din care:	209,9	1.006,6	2.915,4	3.671,1	4.991,1	5.583,9	8.002,7	8.954,5
- internă	-	-	220,6	421,3	1.259,6	1.335,5	5.464,3	15.093,2
- externă	209,9	1.006,6	2.199,1	3.116,8	4.230,1	4.934,1	6.230,3	6.848,9
Pondere datorii în PIB	0,6%	3,5%	14,9%	13,9%	16,6%	15,7%	22,8%	25,6%

Marimea absolută și relativă, precum și structura publică a României, în perioada 1990-1997

2.2. Legea datoriei publice

LEGEA nr.81 din 11 mai 1999

Textul [actului](#) publicat în M.Of. nr. 215/17 mai. 1999

Parlamentul României adoptă prezenta lege.

Datoria publică internă

ART. 7

Obligația de a achita datoria publică internă

(1) Datoria publică internă reprezintă o obligație necondiționată și irevocabilă a statului de rambursare a împrumuturilor contractate în lei, de plata a dobânzilor și a altor costuri aferente.

(2) În vederea plății dobânzilor aferente datoriei publice interne se acordă autorizarea bugetară permanentă pentru efectuarea acestor cheltuieli.

ART. 8

Instrumentele datoriei publice interne

Instrumentele datoriei publice interne a statului includ, fără a se limita numai la acestea:

- a) titlurile de stat în moneda națională;
- b) împrumuturile de stat de la Banca Națională a României, acordate în condițiile stabilite prin [Legea nr. 101/1998](#) privind Statutul Bancii Naționale a României;
- c) împrumuturile de stat de la băncile comerciale din România;
- d) împrumuturile de stat de la alte instituții de credit din România și de la agenții guvernamentale.

ART. 9

Emisiunea titlurilor de stat

(1) Ministerul Finanțelor este autorizat să emită titluri de stat, exprimate în moneda națională și în valută.

(2) Titlurile de stat pot fi emise:

- a) în forma materializată, ca înregistrări imprimabile, cuprinzând mențiuni obligatorii referitoare la emitent, valoarea nominală, rata dobânzii, scadența, modul de transmisiune și alte elemente specifice fiecărei categorii de titluri;
- b) în forma dematerializată, ca titluri pentru care emisiunea, probatiunea și transmisiunea drepturilor încorporate se evidențiază prin înregistrare în cont.

(3) Ministerul Finanțelor poate delega unor agenți sau altor instituții desemnate în acest scop atribuții operaționale privind emisiunea de titluri de stat.

ART. 10

Regimul titlurilor de stat

(1) Titlurile de stat dematerializate și cele emise în forma materializată sunt instrumente negociabile în regimul consacrat de prevederile prezentei legi, precum și potrivit clauzelor contractului încheiat cu mandatarul, dacă titlurile de stat sunt deținute de un mandatar.

(2) Ministerul Finanțelor elaborează regulamente care stabilesc regimul titlurilor de stat și care trebuie să cuprindă, în special, dar nu exclusiv, norme cu privire la:

- a) emisiunea titlurilor de stat în forma materializată sau prin înregistrarea în cont și la condițiile de emisiune;
- b) valoarea nominală, rata dobânzii, prime, scadențe, rascumpărări și plăți;

- c) proceduri de oferta, conditii și modalitati de vanzare a titlurilor de stat;
 - d) inregistrarea și administrarea titlurilor de stat.
- (3) Plata capitalului și a dobanzii titlurilor de stat, emise în forma materializata, se efectueaza în conformitate cu dispozitiile legale privind asemenea titluri de credit și cu prevederile regulamentelor elaborate în limitele prevederilor prezentei legi.
- (4) Plata capitalului și a dobanzii titlurilor de stat dematerializate se efectueaza prin intermediul sistemului de inregistrare în cont, în conformitate cu prevederile regulamentelor elaborate în limitele prevederilor prezentei legi.

ART. 11

Scadenta titlurilor de stat

- (1) Titlurile de stat exprimate în moneda nationala pot fi emise pe termen scurt, mediu sau lung.
- (2) Titlurile de stat pe termen scurt sunt bonurile de tezaur și certificatele de trezorerie, fie purtatoare de dobanda, fie cu discount, precum și alte instrumente ce pot fi create de emitent în conditiile legii.
- (3) Titlurile de stat pe termen mediu sau lung sunt obligatiunile de stat cu o scadenta de peste un an și maximum 5 ani de la emisiune, respectiv de peste 5 ani de la emisiune, fie purtatoare de dobanda, fie cu discount, emise conform clauzelor imprumutului de stat.

ART. 12

Circulatia titlurilor de stat

- (1) Titlurile de stat vor fi oferite spre vanzare sub conditia ca oferta sa includa cel puțin urmatoarele elemente:
- a) denumirea, data emisiunii și valoarea titlurilor de stat oferite;
 - b) forma imprumutului de stat reprezentat prin titlurile aferente - cu discount sau purtator de dobanda;
 - c) rata dobanzii, metoda de calcul și datele la care se plateste dobanda, daca este cazul;
 - d) data scadentei și clauza rambursarii în avans, daca este cazul.
- (2) Sunt interzise orice acorduri sau practici concertate ale participantilor la piata titlurilor de stat, care au ca obiect sau ar putea avea ca efect distorsiuni ale concurentei pe piata, în special cele privind:
- a) randamentul și pretul titlurilor de stat;
 - b) volumul titlurilor de stat oferite sau cerute;
 - c) structura portofoliului de titluri de stat ale fiecarui participant la piata și strategia de gestiune a portofoliului;
 - d) implicarea în tranzactii care ar putea constitui acte de concurenta neloiala fata de alti participanti la piata.
- (3) Ministerul Finantelor stabileste și aplica reglementarea activitatilor și operatiunilor pe piata primara a titlurilor de stat. Ministerul Finantelor, Banca Nationala a României și Comisia Nationala a Valorilor Mobiliare vor elabora, în termen de 90 de zile de la data publicarii prezentei legi în Monitorul Oficial al României, norme de reglementare a activitatilor și operatiunilor pe piata secundara a titlurilor de stat.

ART. 13

Plata titlurilor de stat

- (1) Valoarea titlurilor de stat se ramburseaza în conformitate cu conditiile de emisiune și cu prevederile prezentei legi; la data rambursarii obligatiile statului se sting.
- (2) Ministerul Finantelor poate rambursa, inainte de data scadentei obligatiei de stat, titlurile de stat cu o scadenta mai mare de un an, daca aceasta este stipulata în clauzele inscrise în titlu sau în actul de emisiune a imprumutului de stat, iar rascumpararea se

efectueaza conform prevederilor prezentei legi.

(3) Ministerul Finantelor este autorizat sa ofere compensatii pentru titlurile de stat, emise în forma materializata, care au fost pierdute, furate, distruse sau deteriorate, sub conditia ca titlul de stat sa fie identificabil prin serie, numar și descriere, în conformitate cu regulamentele în vigoare, iar detinatorul sa fi efectuat opozitia sau publicarea ceruta de lege.

(4) Daca data la care trebuie efectuata una dintre platile aferente titlului de stat este o zi de sarbatoare sau o zi nelucratoare, plata va fi efectuata în urmatoarea zi lucratoare, fara obligarea la dobanzi moratorii.

ART. 14

Imprumuturile de stat de la Banca Nationala a României

Ministerul Finantelor este autorizat sa imprumute fonduri în numele statului, în mod direct de la Banca Nationala a României, în conditiile stabilite prin [Legea nr. 101/1998](#).

ART. 15

Imprumuturile de stat de la bancile comerciale sau de la alte institutii creditoare din România

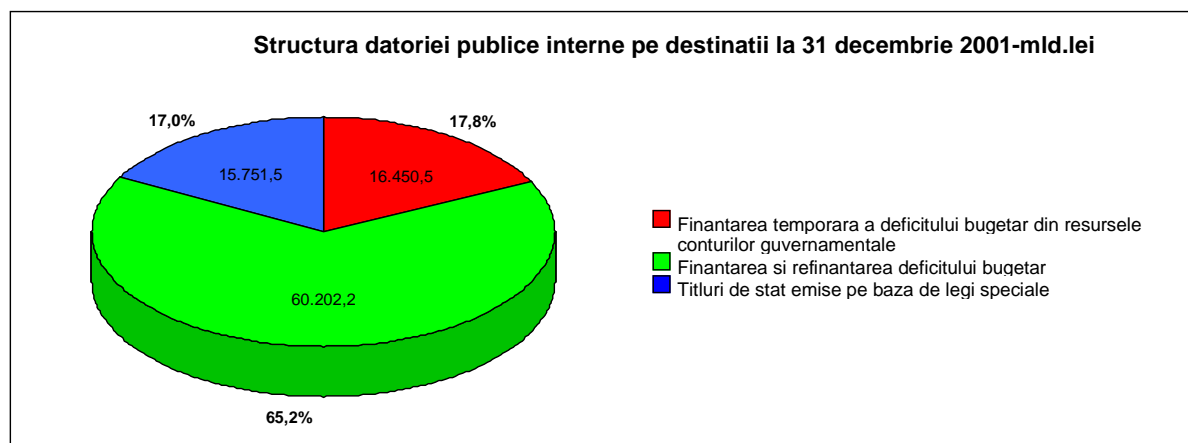
Ministerul Finantelor este autorizat sa contracteze imprumuturi de stat de la bancile comerciale sau de la alte institutii creditoare romanesti, în conditiile rezultate în urma negocierilor.

Exemplu:

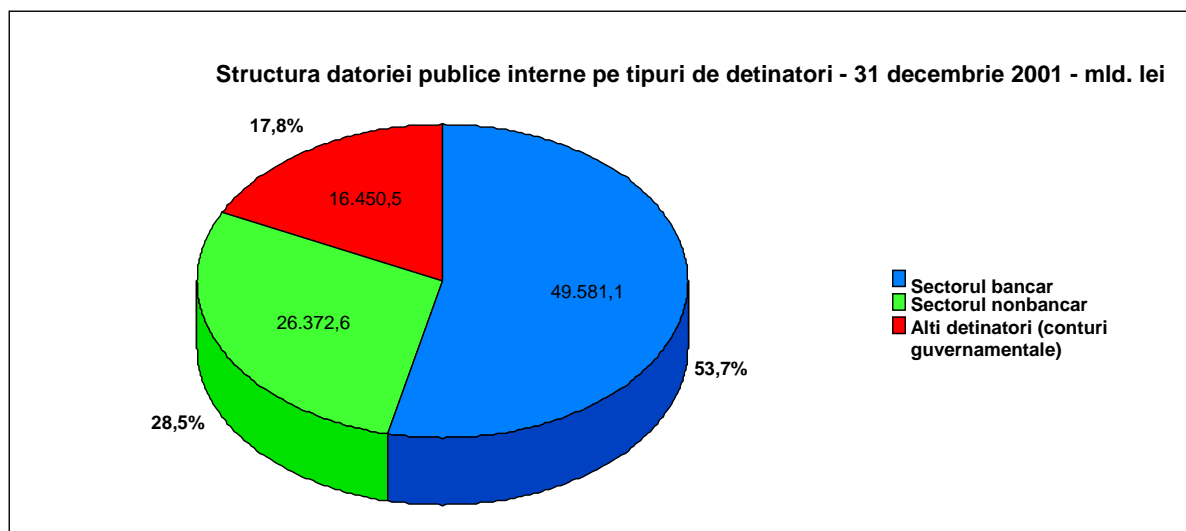
Datoria publică internă ca parte din datoria publică totală la data de 31 decembrie 2001 însumează 92.404,2 mld. lei (date operative) și în conformitate cu prevederile Legii nr.81/1999, este generată de deficitul bugetar consolidat și activele neperformante preluate de stat pe baza de legi speciale. Aceasta reflectă totalitatea obligațiilor statului provenind din împrumuturi contractate direct de pe piața internă, inclusiv împrumuturile cu caracter temporar din disponibilitățile contului general al trezoreriei statului.

Datoria publică internă este structurată astfel:

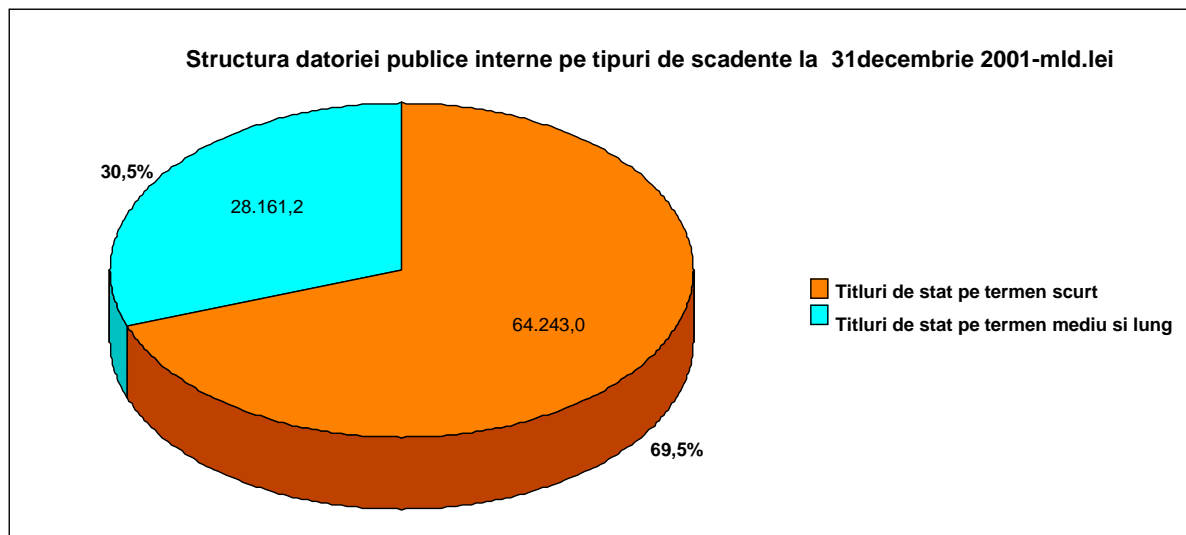
- **pe destinații:**

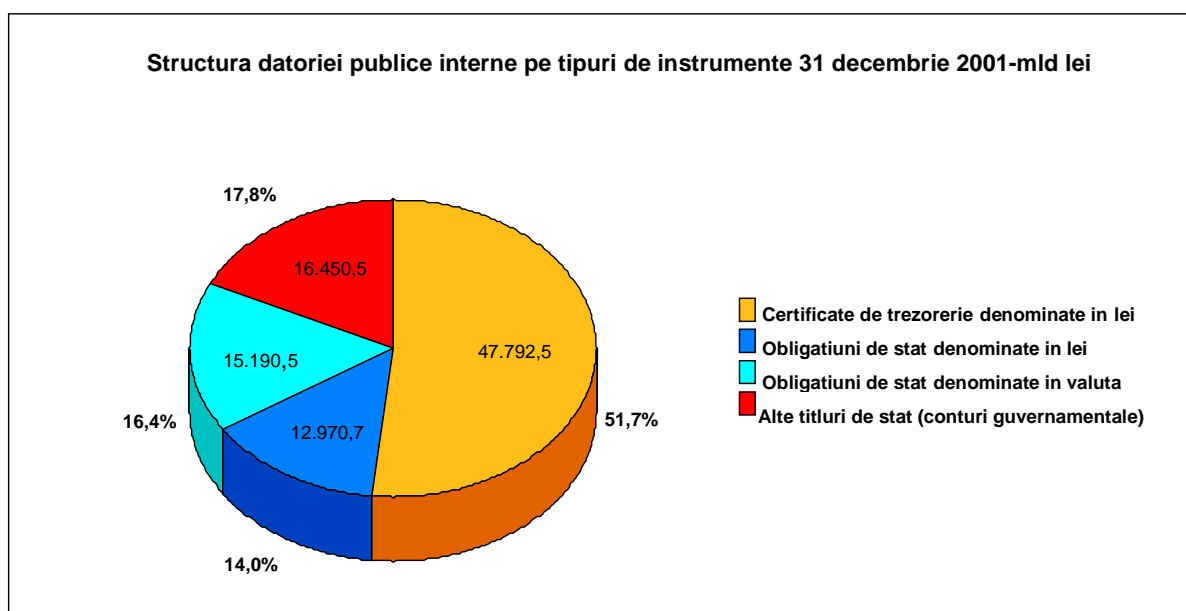
- **pe tipuri de detinatori:**

- pe tipuri de scadente:

- pe tipuri de instrumente:

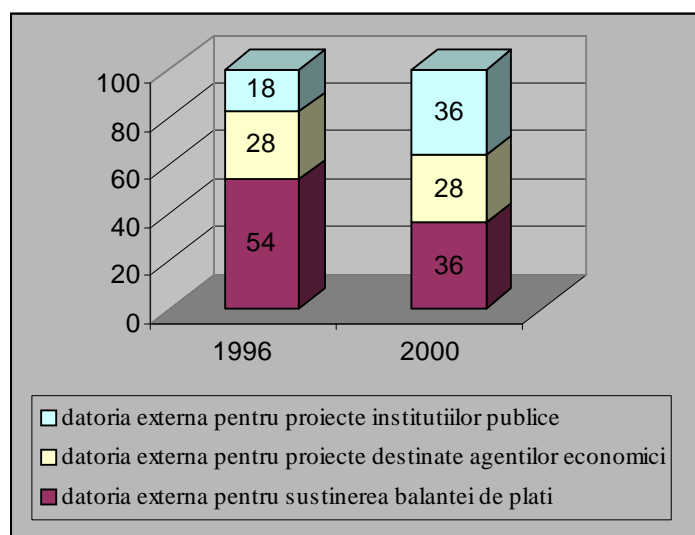
„ Nicolae Ceausescu a lasat in urma o datorie publica externa de 209 milioane de dolari * La sfarsitul anului trecut datoria ajunsese la 35,6 miliarde de dolari.”

Datoria publica externa a Romaniei a crescut de aproape 170 ori in perioada 1990-2006, valoarea acesteia cifrandu-se, la finele anului trecut, la 27,718 miliarde euro (35,61 miliarde dolari), potrivit datelor furnizate de Ministerul Finantelor Publice (MFP), transmite Rompres. La finele anului 1990 datoria publica externa a Romaniei se cifra la 209 milioane dolari, reprezentand creditul fara dobanda acordat Guvernului Romaniei in 1970 si rambursabil prin livrari de utilaje pentru termocentralele Pucheng-China.

Conform statisticilor Bancii Nationale Romaniei (BNR), la sfarsitul anului 2006, datoria externa pe termen mediu si lung a crescut cu 12,5% fata de finele anului 2005. Datoria externa publica si public garantata a inregistrat, la 31 decembrie 2006, un sold de 10,694 miliarde euro si a reprezentat 38,6% din datoria externa pe termen mediu si lung (fata de 45,8% la 31 decembrie 2005). Datoria externa negarantata public a insumat 16,058 miliarde euro la 31 decembrie 2006, fiind cu 29,5% mai mare decat la 31 decembrie 2005. Rata serviciului datoriei externe pe termen mediu si lung s-a situat la 19,5% in anul 2006, comparativ cu 20,1% in 2005.

Analiza datoriei publice guvernamentale externe efective in functie de creditor arata ca 47,3% reprezinta datoria contractata cu creditorii oficiali, inclusiv imprumuturile de la Fondul Monetar International. Creditorii privati, care includ bancile comerciale, emisiunile de obligatiuni si alte surse reprezinta 52,7% din total. Ponderea cea mai mare o detin creditele cu durata de peste zece ani (59,6% din total), urmata de creditele intre

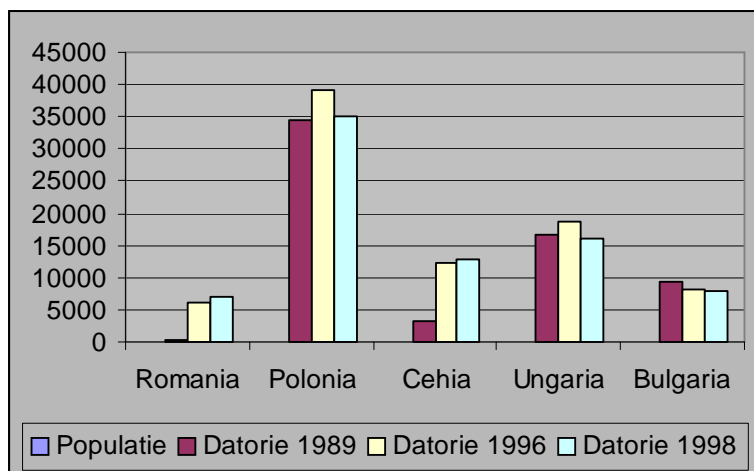
intre 5-10 ani (34,3%), intre 1-5 ani (6,1%). In luna decembrie 2006 nu au fost contractate de catre stat credite externe. Intrarile de credite externe contractate direct sau garantate de stat, in 2006, au fost in valoare de 928 milioane euro. Datoria externa pe termen scurt, majoritar privata, este "total deschisa cresterii" si a devenit un factor pe care BNR nu-l poate neglija, daca nu chiar un element de ingrijorare, afirma guvernatorul Mugur Isarescu la inceputul lunii februarie. Potrivit datelor oficiale, ponderea datoriei pe termen scurt in totalul datoriei externe a urcat spectaculos la aproape 33% in 2006, de la 20% in decembrie 2005 si numai 7% in anul 2000. (G.R.P.)

Grafic: structura pe destinații a datoriei publice externe efective

- În condițiile obligațiilor internaționale privind liberalizarea comerțului internațional, asumate în anii 1990-1991, România a ajuns, în 1996, la o datorie externă reprezentând 27,6% din PNB, nivel inferior tuturor celorlalte țări examinate. Important este că, între 1993-1996, datoria publică externă angajată a fost destinată într-o proporție de peste 90% dezvoltării și modernizării agenților economici cu capital de stat și privat, instituțiilor publice, infrastructurilor și consolidării rezervei valutare a statului.

- În anii 1997-1998, dată până la care sunt disponibile informațiile statistice ale Băncii Mondiale în acest domeniu (și, în continuare, până la sfârșitul anului 2000), România a urmat, practic, voit sau nevoit (acest aspect poate fi lămurit numai de către guvernarea dintre 1997-2000), în domeniul relațiilor financiare internaționale, modelul utilizat înainte de 1989,

respectiv de reducere a datoriei publice externe, atât în termeni absoluți, cât și relativi.

Între 1996-1998 Polonia și Ungaria și-au menținut, practic, la aceleași nivel datoria externă raportată la PNB, în Cehia acest indicator a crescut substanțial, cu 10,5 puncte procentuale, iar în Bulgaria a scăzut, este adevărat, dar de la 106,5% în 1996, la 83% în 1998 (față de 25,3% în cazul României).

Bibliografie

- Bugetul de stat al Romaniei – Ghe. Bistriceanu si Ghe. Popescu
- Finante Publice – Coordonator Iulian Vacarel si altii, Editura Didactica si pedagogica Bucuresti, 2001